

Aloite: Rantaradan kehittämissuunnitelma

Rantarata, eli nykyinen Helsingin ja Turun välinen rautatieyhteys, on yksi Uudenmaan tärkeimmistä liikennekäytävistä. Rantarataa pitkin kulkee päivittäin tuhansia matkustajia Uudeltamaalta ja muualta maasta. Rantarata tarvitsee investointeja ja kehittämistä, vaikka koko Länsirata toteutettaisiin tulevaisuudessa. Nämä on suunniteltava siten, ettei Länsi-Uudenmaan alueen elinvoima heikkene missään skenaariossa, vaan vahvistuu.

Länsi-Uudenmaan kunnissa Hangossa, Raaseporissa, Inkoossa ja Siuntiossa Länsiradan suunnitelmat ovat herättäneet merkittävää huolta, erityisesti suunniteltuun Salon ja Lohjan väliseen ratalinjaukseen liittyen. Liikenneviraston vaikutusten arvioinnin mukaan koko kaukojunaliikenne Rantaradalla loppuisi, jos Länsirata toteutuisi kokonaisuudessaan. Myös Uudenmaan liitto on omaksunut tämän kannan, jonka me haluamme kyseenalaistaa.

Tämä merkitsisi, että Länsi-Uusimaa menettäisi suoran junayhteydensä Turkuun ja että alue joutuisi sen sijaan hitaampien ja kilpailukyvyltään heikompien junayhteyksien (käytännössä lähijunaliikenteen) varaan, vaikka etäisyys puoltaisi kaukojunaliikennettä, sekä sellaisen liikenteen varaan, joka voisi tulla kyseisille kunnille kalliiksi. On täysin eri asia kulkea työmatkansa junalla Helsinkiin esimerkiksi Karjaalta, kuin Leppävaarasta. Siuntion länsipuolella sijaitsevilla kunnilla ei ole edes mahdollisuutta liittyä HSL:ään.

Näin ollen kaukojunaliikenteen merkitys alueelle on keskeinen. Käytännössä näillä kahdella muutoksella olisi selvä kielteinen vaikutus alueen elinvoimaisuuteen ja sen asukkaiden elinoloihin.

Näillä perusteilla kyseenalaistamme sen, että Uudenmaan liitto edistää niin voimakkaasti Länsirataa, jolla on kielteisiä vaikutuksia useille liiton jäsenkunnille. Lisäksi Rantaradan osalta vastaavan edunvalvonnan voidaan katsoa puuttuvan liiton taholta, vaikka useat tekijät puoltavat nykyisen yhteyden kehittämistä.

Uudenmaan liiton johto toi viimeksi 15.12 esiin mahdollisuuden hakea EU-rahoitusta Länsiradalle. Samaan aikaan EU-rahoitusta Rantaradan kunnostamiseen ja kehittämiseen on ollut mahdollista hakea jo useiden vuosien ajan – ja on vieläkin. Uudenmaan liitto ei kuitenkaan ole osoittanut samanlaista sitoutumista tähän vaihtoehtoon. Tulevana syksynä selvinnee, että Rantaradan mahdollisuudet saada EU-tukea paranevat seuraavalla rahoituskaudella sen myötä, että sotilaallisen liikkuvuuden painoarvoa ollaan kasvattamassa kriteerien joukossa.

Haluamme tehdä selväksi, että kannatamme Rantaradan kehittämistä ja kaukojunaliikenteen säilyttämistä vähintään nykyisellä palvelutasolla. Mielestämme Uudenmaan liiton tehtävänä on ajaa tätä asiaa yhtä aktiivisesti viestinnässään ja vaikuttamistyössään. Nykytilanteessa koemme, että Uudenmaan liitto on sen sijaan valinnut linjan, joka tietoisesti heikentää Länsi-Uudenmaan kuntien tulevaisuudennäkymiä, mikä mielestämme ei ole korrekti tapa toimia.

Tämän johdosta allekirjoittaneet jättävät tämän aloitteen Uudenmaan liitolle. Mielestämme hallituksen tulee laatia strategia Rannikkoradan kehittämiseksi, Länsi-Uudenmaan kuntien etuihin perustuen.

Strategiaan tulee sisällyttää kaikissa skenaarioissa tarvittava Rannikkoradan perusparannus, sekä kohtaamispaikkojen kehittäminen radan varrella. Ensin mainitun kustannus on tiettävästi noin 140 miljoonaa euroa ja jälkimmäisen 40–60 miljoonaa euroa.

Sen lisäksi, että Uudenmaan liiton tulee varmistaa Rantaradan erittäin tärkeän kaukojunaliikenteen nykyisen palvelutason säilyminen, liiton tulisi edistää Hangon ja Helsingin välisen lähijunaliikenteen kehittämistä.

Lisäksi on selvä tarve Turun suuntaisille työmatkayhteyksille, sillä monet ihmiset kulkevat päivittäin Raaseporin alueen ja Turun väliä. Hanko–Riihimäki-välisen junaliikenteen kehittämismahdollisuuksia tulisi myös selvittää.

Katsomme myös, että Uudenmaan liiton tulisi yhteistyössä Hangon, Raaseporin, Siuntion ja Inkoon kanssa selvittää kiinnostusta maankäytön kehittämiseen asema-alueiden läheisyydessä. Pitkällä aikavälillä tämä vahvistaisi Länsi-Uudenmaan kykyä hyötyä Uudenmaan talouskasvusta. Lisäksi Uudenmaan liiton tulisi aktiivisesti edistää valtion EU-rahoituksen hakemista Rantaradan kehittämiseen ja parantamiseen. Koska Rantarata on niin sanottu digitaalinen rautatie ja koska rataosuuden varrella sijaitsee useita TEN-T-satamia sekä puolustuksen ja varautumisen kannalta keskeisiä toimijoita, arvioimme, että mahdollisuudet saada EU-rahoitusta Rantaradalle ovat huomattavasti paremmat kuin Länsiradalle. Länsi-Uudellamaalla Rantaradan varrelle suunnitellaan parhaillaan myös työpaikkoja usealle tuhannelle henkilölle.

Allekirjoittaneet esittävät siksi, että Uudenmaan liitto:

- laatii kehittämissuunnitelman Rantaradalle Länsi-Uudenmaan kuntien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Uudenmaan liiton hallituksen tulee hyväksyä suunnitelma ja sen tulee toimia liiton vaikuttamis- ja edunvalvontatyön perustana. Suunnitelman ytimessä tulee olla Rantaradan infrastruktuurin parantaminen, nykyisen Helsingin ja Turun välisen junaliikenteen säilyttäminen sekä Hangon ja Helsingin välisen lähijunaliikenteen kehittäminen.
- edistää aktiivisesti mahdollisuutta hakea EU-rahoitusta jo vuoden 2026 aikana.
- korostaa selkeästi ja aktiivisesti Rantaradan kehittämisen tarjoamia mahdollisuuksia viestinnässään ja vaikuttamistyössään.

Henrik Wickström, kansanedustaja, Inkoo

Johan Kvarnström, kansanedustaja, Raasepori